

VESTRE LANDSRET
DOM
afsagt den 24. februar 2023

Sag BS-
(7. afdeling)

A
(advokat Niels Vase)

mod

F Forsikring
(advokat Kristian Torp)

Retten i Holstebro har den 3. maj 2022 afsagt dom i 1. instans (sag BS-
).

Landsdommerne Jon Esben Hvam, Karen Foldager og Rune Seest (kst.) har deltaget i ankesagens afgørelse.

Påstande

Appellanten, A, har nedlagt påstand om, at byrettens dom ophæves, og at sagen hjemvises til fortsat behandling ved byretten.

Indstævnte, F Forsikring (i det følgende "F"), har påstået dommen stadfæstet.

Supplerende sagsfremstilling

Der er for landsretten fremlagt telefonnotater fra den 11. januar 2016 til den 26. september 2017.

Forklaringer

A og advokat M har afgivet forklaring.

A har forklaret, at hun blev uddannet lægesekretær i 1991. Siden 2002 har hun arbejdet som selvstændig lægesekretær. De første 2-3 år arbejdede hun udelukkende for V Sygehus, men hun opdagede et større potentiale og kontaktede løbende nye kunder. Hun byggede derefter en virksomhed op, og på ulykkestidspunktet i 2014 havde hun tilknyttet selvstændige underleverandører. En advokat havde hjulpet hende med at lave kontrakter over for både sygehusene og underleverandørerne. Hun havde på dette tidspunkt mange kunder.

Umiddelbart efter ulykken havde hun det rigtig dårligt. Det gik nok ikke op for hende i starten, hvor meget hun egentlig havde slået sig, men det udviklede sig i dagene og ugerne efter, og hun fik i stigende omfang smerter. Hun kunne ikke være sygemeldt, da hun var selvstændig. I dag har hun det fysisk ikke bedre end dengang, og hun hænger i med neglene.

E var en konsulentvirksomhed, som F brugte til at hjælpe selvstændige i en situation som hendes. Ret hurtigt efter ulykken tilbød sagsbehandleren fra F at sende en socialrådgiver fra E hjem til hende for at hjælpe med at finde ud af, hvordan hun kunne bevare sin virksomhed. Socialrådgiveren fra E var dybt uenig med S Kommunes vurdering af sagen, og det endte i en strid med kommunen.

Hun blev orienteret af sin daværende advokat K, når advokaten havde haft kontakt til F, men K var hyret af F til brug for sagen i forhold til S Kommune. Hun blev rådet til at få hjælp af en advokat med speciale i personskadesager, og derfor kontaktede hun G, hvor hun talte med M. Hun husker ikke, om hun har set brevet af 7. november 2017, inden det blev sendt.

M ringede til hende i anledning af den vejledende udtalelse fra Arbejdsmarkedets Erhvervssikring af 11. december 2018, ligesom hun fik en kopi af udtalelsen. M sagde, at hun var meget uenig i afgørelsen og fortalte, at der var mulighed for at stille supplerende spørgsmål, men at der var en lang svartid. Hun havde lange snakke med M om, hvad Arbejdsmarkedets Erhvervssikring ikke havde vurderet korrekt i afgørelsen. Hun efterspurgte ikke selv oplysninger om status i forhold til F. Hun havde ikke fysiske møder med M, men de drøftede også sagen, da fastholdelserne fra Arbejdsmarkedets Erhvervssikring kom.

Hun blev hver fredag ringet op fra E med forespørgsel om arbejdsindsatsen i den forløbne uge, så hun mener, at der er ført et regnskab med hendes

arbejdstid til brug for F. Hun førte ikke selv timeregnskab i sin virksomhed. Det er først under retssagen gået op for hende, at F mener, at dette er et problem.

Hun tror ikke, at hun blev orienteret om drøftelserne med F om suspension i sommeren 2017. Hun ved ikke, hvad suspension indebærer, så hvis hun havde set mailen, havde hun nok ikke vidst, hvad det betød. M forklarede hende, hvad begæringen om isoleret bevisoptagelse indebar. Hun hæftede sig mest ved, at det var i stedet for en stævning, og at udgifterne var væsentligt lavere ved denne fremgangsmåde. Hun har lyttet 100 % til sin advokat i dette forløb.

F betalte i starten nogle løbende ydelser. Sagsbehandleren spurgte til hendes månedsløn, hvilket revisoren opgjorde, og dette beløb blev udbetalt fra F i nogle måneder med pauser. Selskabet stoppede dog udbetalingerne i 2015 eller 2016, og det har ikke udbetalt lønkompensation til hende siden.

Advokat M har forklaret, at hun har arbejdet hos P i 9½ år. I brevet af 7. november 2017 skriver hun, at hun vender tilbage til sagen, hvilket henviser til et indtrædelsesbrev til F fra primo september 2017. Hun fik sagens akter fra F og fik fra selskabet oplyst, at sagen lå i Arbejdsmarkedets Erhvervssikring til vejledende udtalelse. Det fortalte A hende også. Hun havde både telefonisk kontakt og mailveksling med F i sagen.

Brevet af 11. december 2017 fra F var foranlediget af en telefonsamtale mellem hende og sagsbehandleren hos F. Sagsbehandleren sagde telefonisk, at selskabet ikke kunne medvirke til en alternativ afklaring, da A ikke medvirkede i sagen. De drøftede sagen, og sagsbehandleren oplyste, at selskabet ikke kom til at gøre mere ved nogen krav i sagen, før udtalelsen fra Arbejdsmarkedets Erhvervssikring forelå. Hun noterede sig derfor, at hun måtte vente med sine krav til efter dette tidspunkt. Hun opfattede samtalen således, at alle krav i sagen fortsat var i spil.

Forevist oversigt over telefonnotater hos F, ekstraktens side X, har hun forklaret, at de fleste af disse notater vedrører samtaler fra tiden, før hun selv indtrådte i sagen. Det er kun det nyeste af de anførte notater, som kan vedrøre en samtale med hende. Hun har svært ved at sige, hvor mange samtaler hun har haft med F, men det var måske to til tre.

Hun kontaktede F den 28. oktober 2019 for at gøre det klart, at hun var uenig i udtalelsen fra Arbejdsmarkedets Erhvervssikring. Hun mente stadig, at A havde krav på tabt arbejdsfortjeneste og erhvervsevnetab

på dette tidspunkt. Da hun indtrådte i sagen, havde A via F været tilknyttet konsulenthuset E, og der havde været en tvist mellem E's konsulent og kommunens sagsbehandler omkring opgørelsen af A's arbejdstid. A var blevet udtaget til kontrol, og den tidligere advokat havde hjulpet A med at håndtere sagen. Der blev lavet en aftale om raskmelding med kommunen, hvilket ikke svarede til realiteterne, og derfor mener hun, at F har en del af ansvaret herfor.

Hun har ikke talt med A om tidsregistrering. Hun har ved gennemlæsning af sagen bemærket, at F havde bedt om det, men A lavede ikke tidsregistrering.

Hun husker ikke, hvad der stod i den mail af 17. marts 2020, som der henvises til i suspensionsaftalen af samme dato. Suspensionsaftalen var måske slet ikke nødvendig, da der gælder en 1-årig frist, fra forhandlingerne afbrydes. Hun mener, at parterne var i forhandling om både erhvervsevnetab og tabt arbejdsfortjeneste på dette tidspunkt, selv om F i suspensionsaftalen kun nævner varigt mén og erhvervsevnetab. Det var F, som fastsatte datoen for suspensionsaftalens udløb, og hun forsøgte ikke at få fristen forlænget.

I perioden fra 17. marts til 29. maj 2020 talte hun med A om sagen. Hun var klar over, at de var nødt til at tilvejebringe et bevis, der kunne rokke ved Arbejdsmarkedets Erhvervssikrings vurdering. Hun vurderede, at de skulle bruge en udtalelse fra en revisor, og hun blev enig med A om, at de skulle begære isoleret bevisoptagelse. De drøftede muligheden for en stævning, men de undlod dette af procesøkonomiske årsager.

Hun omformulerede nogle spørgsmål i skønstemaet for at forsøge at imødekomme modpartens synspunkt om, at det, som hun bad skønsmanden om, var en retlig vurdering.

Hun vidste godt, at forelæggelsen for Arbejdsmarkedets Erhvervssikring ikke omfattede tabt arbejdsfortjeneste, men hun forstod dialogen med F i efteråret 2017 således, at de stadig var i forhandling også om dette punkt. Sagsbehandleren sagde til hende, at F ikke kom til at udbetale yderligere, men de drøftede ikke specifikt tabt arbejdsfortjeneste i samtalen. I brevet af 7. november 2017 har hun anført, at A havde nedsat arbejdstid.

Hun fik også de lægelige akter i sagen, herunder speciallægeerklæringen af 11. maj 2016. Konklusionen deri om, at tilstanden var stationær, fik hende ikke til at overveje, om kravet på tabt arbejdsfortjeneste fortsat kunne opretholdes.

Hun reagerede ikke på, at teksten i suspensionsaftalen af 17. marts 2020 ikke omfattede tabt arbejdsfortjeneste. Det var hendes opfattelse, at hvis der allerede var indtrådt forældelse på dette tidspunkt, var det alligevel for sent at gøre noget ved det.

Anbringender

Parterne har i det væsentlige gentaget deres anbringender for byretten.

Landsrettens begrundelse og resultat

A var den 24. juni 2014 involveret i et færdselsuheld, hvor hun i en bil blev påkørt af en anden bil bagfra. A anmeldte ulykken til F, der var ansvarsforsikrer for den skadevoldende bil. F anerkendte erstatningsansvaret, og A fik frem til marts 2016 løbende af F udbetalt kompensation for det indkomsttab, som hun havde i sin selvstændige virksomhed som følge af sin sygemelding efter uheldet. Da A ikke kunne få F til at betale yderligere kompensation for indkomsttab eller erstatning for erhvervsevnetab, anlagde hun den 19. oktober 2021 sag mod F med påstand om betaling heraf.

Parterne er enige om, at de rejste krav er omfattet af forældelsesreglerne i forsikringsaftaleloven, og det følger af lovens § 29, stk. 1, at krav i anledning af forsikringsaftalen som udgangspunkt forældes efter reglerne i forældelsesloven. A's krav er derfor omfattet af forældelseslovens 3-årige forældelsesfrist, jf. lovens § 3, stk. 1, der løber fra skadens indtræden, jf. § 2, stk. 4, idet forældelsen dog foreløbigt kan afbrydes efter reglerne i forsikringsaftale-lovens § 29, stk. 5, og forældelseslovens kapitel 6. Spørgsmålet i sagen er, om A's krav var forældede, da stævningen blev indleveret.

Forældelse af krav på tabt arbejdsfortjeneste

Efter forsikringsaftalelovens § 29, stk. 5, blev den 3-årige forældelsesfrist foreløbigt afbrudt ved, at F anerkendte ansvaret for den anmeldte skade, ligesom der blev indledt forhandlinger om kravet på tabt arbejdsfortjeneste, jf. forældelseslovens § 21, stk. 5. Spørgsmålet er, om den foreløbige afbrydelse af forældelsesfristen siden blev bragt til ophør ved, at F afsluttede forhandlingerne og afviste kravet, jf. forældelseslovens § 21, stk. 5, og forsikringsaftalelovens § 29, stk. 5, 1. pkt.

Advokat M, der på daværende tidspunkt repræsenterede A, har forklaret, at der blev forhandlet med forsikringsselskabet om kravet, og at kravet efter hendes opfattelse blev koblet sammen med spørgsmålet om erhvervsevnetab. F meddelte i brevene af 9. december 2016 og 15. maj 2017, at der ikke "på nuværende tidspunkt" ville komme yderligere erstatning for tabt arbejdsfortjeneste til udbetaling, og at en vurdering fra Arbejdsmarkedets Erhvervssikring skulle afventes.

Ved brev af 11. december 2017 blev der blot henvist til det, der var anført i de tidligere breve.

Efter M's forklaring og indholdet af F's breve finder landsretten, at forhandlingerne ikke kunne anses for afsluttet på det anførte tidspunkt, hvorfor den foreløbige afbrydelse af forældelsesfristen fortsatte og således ikke blev bragt til ophør på dette tidspunkt.

Da Arbejdsmarkedets Erhvervssikring den 2. oktober 2019 fastholdt sine tidligere vurderinger af 11. december 2018 og 8. april 2019 om, at A's erhvervsevnetab var under 15 %, fastholdt M ved brev af 28. oktober 2019 over for F kravet på vegne af A. Ved brev af 28. januar 2020 afviste F at betale yderligere tabt arbejdsfortjeneste og erstatning for erhvervsevnetab og meddelte, at forsikringsselskabet betragtede sagen som endeligt afsluttet. Landsretten lægger til grund, at F herved klart og utvetydigt afviste kravene uden at anmode om yderligere oplysninger. Der er ikke oplysninger, der dokumenterer, at der herefter blev ført forhandlinger mellem parterne om kravene. Den foreløbige afbrydelse af forældelsesfristen blev derved bragt til ophør den 28. januar 2020, jf. forsikringsaftalelovens § 29, stk. 5, 1. pkt., og forældelseslovens § 21, stk. 5. Forældelse af kravet ville derfor indtræde den 28. januar 2021.

Da hverken parternes suspensionsaftale eller A's anmodning om isoleret bevisoptagelse omfatter kravet på tabt arbejdsfortjeneste, var kravet således forældet, da stævningen blev indleveret.

Forældelse af krav på erstatning for erhvervsevnetab

Forældelsesfristen for dette krav blev foreløbigt afbrudt ved, at F anerkendte erstatningsansvaret, jf. forsikringsaftalelovens § 29, stk. 5, og ved, at spørgsmålet om tabets eksistens og størrelse blev forelagt Arbejdsmarkedets Erhvervssikring til vurdering, jf. forældelseslovens § 21, stk. 2.

Det kan efter bevisførelsen lægges til grund, at F ved brev af 28. januar 2020 klart og utvetydigt afviste kravet endeligt og ikke bad om yderligere oplysninger. Der blev heller ikke ført yderligere forhandlinger om kravet. Den foreløbige afbrydelse af forældelsesfristen for dette krav blev derfor også bragt til ophør den 28. januar 2020, hvormed forældelsesfristen ville udløbe den 28. januar 2021.

Det tiltrædes af de grunde, der er anført af byretten, at suspensionsaftalen af 17. marts 2020 ikke har nogen selvstændig betydning for, om forældelsesfristen på ny blev afbrudt.

Spørgsmålet er derfor, om den begæring om isoleret bevisoptagelse i form af syn og skøn, som A fremsatte for Retten i Holstebro den 29. maj 2020, afbrød forældelsesfristen, jf. forældelseslovens § 21, stk. 4.

Det fremgår af bemærkningerne til lovbestemmelsen (LFF 165/2007, pkt. 3.3.2.5.), at syn og skøn kan føre til, at sagsanlæg bliver unødvendig, og i disse tilfælde bør fordringshaveren derfor ikke tvinges til at anlægge retssag for at afbryde forældelsesfristen.

Arbejdsmarkedets Erhvervssikrings vurdering af, at A's erhvervsevnetab var mindre end 15 %, blev bl.a. foretaget på baggrund af de økonomiske oplysninger, der fremgår af de årsrapporter, et revisionselskab løbende havde udarbejdet for hendes selvstændige virksomhed. Det fremgår af A's replik afgivet i anledning af begæringen, at hovedformålet var at tilvejebringe et grundlag for at anfægte det skøn, der var foretaget af Arbejdsmarkedets Erhvervssikring vedrørende erhvervsevnetabet og årslønnen forud for ulykken. Retten i Holstebro afviste ved kendelse af 21. oktober 2020 begæringen med den begrundelse, at der ved besvarelsen af skønsspørgsmålene ville blive taget stilling til retsspørgsmål, som retten skulle tage stilling til.

Der blev således inden forældelsesfristens udløb den 28. januar 2021 fremsat en begæring om syn og skøn, der efter forældelseslovens § 21, stk. 4, ville bevirke, at forældelse tidligst ville indtræde 1 år efter skønsforretningens afslutning. Den forældelsesafbrydende virkning er imidlertid efter bestemmelsens ordlyd knyttet til skønsforretningens afslutning. Da begæringen om syn og skøn ved kendelsen af 21. oktober 2020 ikke blev taget til følge, og skønsforretningen i stedet bortfaldt og således ikke blev afsluttet, har anmodningen om syn og skøn ikke virket afbrydende på forældelsesfristen, jf. forældelseslovens § 21, stk. 4.

Det tiltrædes derfor, at også kravet på erhvervsevnetab var forældet, da sagen blev anlagt den 19. oktober 2021.

Landsretten stadfæster derfor byrettens dom.

Efter sagens udfald skal A i sagsomkostninger for landsretten betale 90.000 kr. til F Forsikring til dækning af udgifter til advokatbistand inkl. moms. Ud over sagens værdi er der ved fastsættelsen af beløbet til advokat taget hensyn til sagens omfang og forløb, og at hovedforhandlingen alene har vedrørt spørgsmålet om forældelse.

THI KENDES FOR RET:

Byrettens dom stadfæstes.

I sagsomkostninger for landsretten skal A inden 14 dage betale 90.000 kr. til F Forsikring. Beløbet forrentes efter rentelovens § 8 a.

